

Na umprumce jsou čtyři architektonické mistrovské ateliery kde se student hlásí ne na školu, ale přímo ke svému Mistrovi. V extrému to může znamenat, že v jeho náručí může strávit pět let. Na technice může student během studia vypracovat 10 projektů pod vedením 10 různých vedoucích atelieru.

Paradoxem je, že bez ohledu na typ školy slýchávám klišé o možném demokratickém a svobodném rozvíjení studentovy vlastní osobnosti pod kuratelou jednoho všechápajícího gurma.

Odpovědí na bajky o „demokratickém“ vedení studentů k jakékoliv tendenci v rámci jednoho atelieru je představa Louise Kahna konzultujícího Franka Gehryho (nebo třeba naopak). V otázce soustředění a proniknutí pod povrch jsou si jeden pro druhého laikem. Jejich společným, hluboce sdíleným tématem může být hot dog. Trvá mi dva až tři projekty, než student porozumí mému jazyku, metodě, tendenci a začneme se společně soustředit, vzniká cosi jako kritické dorozumění – podmínka pro dialog o novém, inovativním. Pomalost, hloubka a soustředění, otázky a odpovědi. Opakem naznačené selanky může být totální neporozumění, kdy studenti jednoho atelieru pouze dodržují domluvené a sdílené klišé. Pod vedením charismatického sociopata.

*Jestliže studentům na technice hrozí, že nezjistí existenci fokusu, na umprumce se může stát, že nezjistí existenci jeho hledání.*

Na technice se student může stát fachidiotem a všehoschopným roztěkaným robotem, na umprumce může fachidiocie vypadat jako kolektivní ztráta soudnosti party, která si skvěle rozumí. Obě strany téže mince mají na obou školách studenti ve svých rukou. Právě oni jsou jedinými dospělými a zodpovědnými lidmi, kteří se nemusí bát přizpůsobit studium sobě a ne sebe studiu. Ať už je boloňská dohoda sebedohodnotějši.

Cílem vzdělání je umění klást sobě či společnosti otázky. Horší než neznat odpověď je nevědět na jakou otázku odpovídáme. Společnost se tváří, že potřebuje vzdělané lidi, ale systémem vysokoškolského vzdělání zajišťuje výrobu pracantů. Jestliže cílem vzdělání je komplikovat život otázkami, pak právo studentů je koulet minci po hraně.

Michal Kuzemský 13.prosine 2015